Bij Erich Maria Remarque

Een onderhoud met den beroemden schrijver van „Im Westen nichts Neues".

De zon zendt gul haar zegenende stralen over het breede Noordwijksche strand.

Een groepje bruingebronsde kinderen — vlak naast ons — dartelt er lustig op los. Ze bouwen met man en macht aan een fort, want er is haast bij 't werk. De vloed komt reeds opzetten en de vesting moet stevig zijn, zóó stevig, dat het beukend golvengeweld niet vermag de wallen te doen wegspoelen. De vlag wordt met stralende gezichten op de hoogste plek veilig neergeplant.

„Net groote menschen," zegt m'n overbuur. De teleurstelling over de vernietiging van hun burcht, die toch zoo sterk scheen, zal groot zijn. En zoo is er zooveel schijn in deze wereld, die leed en verdriet berokkent....."

Terwijl m'n overbuur zoo gemoedelijk zit te filosofeeren heb ik terdege gelegenheid hem waar te nemen.

Naar zijn uiterlijk te beoordeelen kon hij een Engelsch sportsman zijn, innemend, jeugdig, maar toch met een spoor van ernst, dat den druk van het leven verraadt.

Vreemd, 't is net of ik tegenover een ouden schoolvriend zit, die jarenlang uit den gezichtskring gebannen bleef, doch wiens ontmoeting thans weer vreugde schept. Wij spreken over de dingen van den dag, over jeugdliefhebberijen, over reizen en trekken door vreemde landen, zooals we dat met een ouden kennis zouden doen.

Maar is hij feitelijk niet een oude bekende. Ik heb immers zijn boeken gelezen, zijn werken, die in tientallen van talen zijn gedrukt en die worden gelezen door eenige miljoenen van medemenschen van allerlei volksaard, in hun eigen taal!

Het is alsof ik de hoofdfiguur in levenden lijve voor me heb zitten. Hij spreekt, in het welluidende Duitsch uit 't Hannoversche land, eenvoudige, onopgesmukte taal, zonder franje van valschen schijn. Z'n kernachtige uitdrukkingen, die met een paar woorden een geheele situatie, een gebeurtenis schilderen en daardoor duidelijker tot ons spreken dan de breedst uitgesponnen literaire verhandelingen, zijn me zoo vertrouwd uit zijn groote werken.

Dit is Erich Maria Remarque, zooals ik hem heb leeren kennen uit z'n „Van het Westelijk Front geen Nieuws" en „De Weg Terug".

En zoo leer ik hem thans kennen door het persoonlijke contact in zijn vacantieverblijf te Noordwijk aan Zee, waar hij me welwillend een onderhoud verleent.

Onwillekeurig komt ons gesprek ook op Assen en Drenthe. Dat zijn geen onbekenden voor hem.

„Ik gevoel me erg tot Holland aangetrokken, zegt hij. De rust, die hier overal heerscht, is zoo uitnemend geschikt om al je aandacht op 't werk te concentreeren. Dikwijls bezoek ik dan ook uw land, èn voor m'n arbeid èn om er de noodige ontspanning te zoeken. Drenthe met z'n wijde heidevelden en groene dorpen en Assen met dat mooie bosch, ken ik van nabij. Ik was immers kort na den oorlog onderwijzer in de buurt van Meppen, vlak bij de Drentsche grens.

„Dat u dan nooit herkend wordt!"

„Oh, dat is heel eenvoudig en dat heb ik vooral aan de chauvinisten in Duitschland te danken, die gaarne heel veel leelijke dingen van mij vertellen. Zoo beweren zij o.a., dat ik Kramer heet. Remarque zou daarvan een verdraaiing zijn. Dat is wel kunstig verzonnen, maar op den Burgerlijken Stand heet ik wel degelijk Remarque. Om nu zooveel mogelijk de overtollige belangstelling te ontloopen, reis ik in den regel onder een aangenomen naam. En waarom nu eens niet geprofiteerd van een verdichtsel mijner radicale vrienden"? Ik gebruik als schuilnaam heel dikwijls den naam Kramer en daar bevind ik me wel bij!

Diezelfde „vrienden" durven zelfs te beweren, dat ik nimmer in den oorlog ben geweest.

Op 18-jarigen leeftijd — in 1916 — werd ik met mijn lichting naar het West-front gezonden en ik heb daar verder heel den hel van den demonischen krijg tot het bittere einde meegemaakt!"

Hier zwijgt m'n gastheer een oogenblik. Hij staart ver over de oneindige zee alsof hij aan den horizont een schrikbeeld ziet opdoemen.

Merkwaardig. Ditzelfde heb ik telkens kunnen waarnemen bij een ontmoeting met oud frontsoldaten. Zij spreken niet gaarne over de moordende verschrikkingen, die zij in de bestiale menschenslachting moesten medemaken.....

„Ja, van den oorlog heeft u in mijn eerste boek kunnen lezen! De chauvinisten deden dat ook en zij gingen daarover geweldig te keer. Juist in verband hiermede zal ik u een grappig voorval vertellen: Iemand heeft een viertal der meest gewraakte pagina's uit „Im Westen nichts Neues" overgetypt. De namen en plaatsnamen heeft hij alleen gewijzigd, hij betitelde het met „Een dag aan 't front" en teekende het met een gefingeerden naam, zond het naar de redactie van „Der Angriff", het orgaan der Nazis in Berlijn, die het opnam met de aanbeveling, dat dit nu nog eens een waarachtig stukje oorlogsliteratuur was....."

„Wat ik van den huidigen toestand in Duitschland denk? Wel, aan voorspellingen kan ik mij natuurlijk niet schuldig maken en ook kan men van mij geen uitspraken verwachten, die een schijn van aanmatiging hebben. Maar ieder weet, dat Duitschland zwaar ziek is tengevolge van het verliezen van een oorlog. Het lijdt aan een partij-probleem, dat niet van politieken, doch van economischen aard is. Het radicalisme met zijn holle phrasen vindt gemakkelijk voedsel bij jonge lui. De jeugd kan nu eenmaal niet zonder idealen leven, maar ook..... kan zij nog niet den schijn van de werkelijkheid onderscheiden. U zag dat daarnet bij die kindertjes hier in 't zand! Wanneer de jeugd de school tegenwoordig verlaat is ze gedoemd tot werkeloosheid. Zij heeft van de naaste toekomst niets, maar dan ook niets te verwachten en daarom is zij zoo licht geneigd zich aan te sluiten bij hen, die 't meest beloven. Ook de oudere menschen, zoo boven de veertig jaar, die aan den dijk worden gezet en niet zoo gemakkelijk een ander baantje terug kunnen krijgen, sluiten zich in vertwijfeling vaak aan bij de radicale elementen. Zij moeten op den duur ontgoocheld worden, want zij leggen hun lot in handen van lieden, die noch maatschappelijk, noch wetenschappelijk onderlegd zijn.

„Plannen heb ik op 't oogenblik nog niet. Voorloopig ga ik reizen. Veel menschen en landen wil ik zien, de wereld wil ik leeren kennen om daarna op het platteland mijn leven verder te leven. Daar te schrijven en te werken op een eigen stukje grond, dieren te houden, planten te kweeken..... dat is mijn ideaal. Die liefde tot de natuur heb ik uit mijn jeugd van het land meegekregen."

Dan hebben we het over de film „Van het Westelijk Front geen Nieuws". Prachtfiguren hebben daarvoor gespeeld. Jammer, dat de man, die „Cat" verbeeldde, is gestorven. Hij was een groot acteur!

En Remarque vervolgt: „De figuren waren juist zooals ik ze mij gedacht had en met de personen en toestanden, die ik mij bij 't schrijven van het boek steeds voor oogen had, toonen zij veel punten van overeenkomst. Ook de front-scènes geven eenigen indruk van den hel, welke op 't slagveld heerscht en er is tamelijk wel uit gebleken, dat uitingen van moed en dapperheid in een modernen oorlog geen plaats meer vinden. Vrienden van me, die na een half jaar of langer aan 't front sneuvelden, hebben nimmer een vijand gezien. Zij hadden dus zelfs niet de gelegenheid te toonen over moed te beschikken. In den gasoorlog, welke het terrein van den strijd van het front naar de bevolkingscentra verplaatst, kent men nog slechts passieven moed..... het wachten op de vernietiging!

Moed kan men thans slechts toonen door pacifist te zijn. De Volkenbond kan tot zegen der menschheid worden, wij moeten elkaar beter leeren kennen, dan zullen wij elkander beter begrijpen en waardeeren."

In de hoop op wederzien besloot de gastheer het interview — dat hij vooral geen officieel of gewichtig tintje gaf, maar dat de twee volle uren lang een gemoedelijk onderhoudend gesprek was — met de woorden: „Wil men den vrede..... dan dient het menschelijke in den mensch te worden ontwikkeld!"

JOHAN MEIJER.

Nog een reden waarom Chief Whip de beste voor Uw gezondheid is!

OP VOLMAAKTE WIJZE GEFABRICEERD!

U weet elke sigaret, die onze fabriek verlaat moet in alle opzichten „af" zijn en voldoen aan de hooge eischen, die U stelt aan Uw Chief Whip! Bak voor bak sigaretten wordt zorgvuldig gecontroleerd en onderzocht om zeker te zijn van de volmaaktheid van Uw

CHIEF WHIP

VIRGINIA

ARDATH LONDON

BINNENLAND

Boerderij en drie woningen afgebrand.

Door broeiing van den nieuwen koren- en hooioogst ontstond Donderdagnacht te omstreeks 2 uur brand in de schuur van den landbouwer van Tuyn op het Ven te Strijp bij Eindhoven. De boerderij brandde geheel uit.

De brandweer kon niet verhinderen, meldt „De Stand.", dat drie nabij de boerderij gelegen woningen, bewoond door de gezinnen A. Kolsters, L. Braat en Th. van den Oetelaar, welke tengevolge van overslaande vonken eveneens vlam vatten, geheel in de vlammen opgingen. De bewoners konden zich redden. Van de inboedels zoowel van de boerderij als van de 3 woningen kon niets gered worden. Twee geiten en een trekhond kwamen in het vuur om. De oogst verbrandde geheel.

In de boerderij van den landbouwer van Tuyn, die tevens kassier is van de Coöperatieve Boerenleenbank voor Strijp, bevond zich een brandkast, welke hedenmorgen onbeschadigd uit het puin werd gehaald. Zoowel de boerderij als de drie woningen waren slechts laag verzekerd. Te omstreeks zes uur Vrijdagmorgen kon de brandweer inrukken en bleef slechts een wacht achter om de puinhoopen nat te houden.

—o—

Brand in rijwielherstelplaats.

Vrijdagmorgen tegen half zeven is, tengevolge van het omvallen van een benzinelamp, brand ontstaan in de rijwielherstelplaats van den heer O. Hoogeveen aan den O. Grachtswal nr. 7 te Leeuwarden. Hoewel de brandweer direct op het terrein van den brand verscheen, kon niet worden verhinderd, dat de herstelplaats, benevens de daarvoor gelegen winkel en de boven beide gelegen woning, geheel uitbrandden. Niets kon gred worden. Een naast dit pand gelegen fotohandel van den heer J. Dwinger bekwam veel waterschade. Alles was verzekerd.

—o—

Ernstig motorongeval te Rotterdam.

Eén doode en één zwaar gewonde.

Op den Binnenweg te Rotterdam, tusschen de Nadorststraat en de Hartmanstraat, heeft Donderdagnacht een ernstg motorongeluk een slachtoffer geëischt, meldt de Tel. Van den Coolsingel naar den Nieuwe Binnenweg reed een auto, bestuurd door den 25-jarigen M. L. M. In groote vaart kwam een motorrijwiel, bestuurd door den 29-jarigen bankwerker A. Albers, met op de duo de 50-jarige C. Broere, dezen auto achterop. Alberts wilde links passeeren, doch op hetzelfde oogenblik naderde uit tegenovergestelde richting een andere auto, bestuurd door den 25-jarigen F. R. v. B. uit Hillegersberg. Albers dacht nog tusschen beide wagens door te kunnen rijden, doch raakte met zijn stuur een der auto's. Hij was zijn motorrijwiel niet meer meester en sloeg tegen den grond. Broere werd op slag gedood, terwijl de motorrijder zwaar gewond moest worden opgenomen. Zijn toestand is in het ziekenhuis aan den Coolsingel zorgwekkend. De politie heeft een onderzoek ter plaatse ingesteld.

—o—

Moordaanslag te Nijmegen.

Bananenkoopman de hals doorgesneden.

Vrijdagmiddag omstreeks twaalf uur heeft zekere B. op de Grootemarkt te Nijmegen, tegenover de magazijnen van Vroom en Dreesmann, zekeren L., die daar stond bananen te verkoopen met een scheermes den nek doorgesneden. B. had met het slachtoffer slechts een kort onderhoud. L. bleef nog eenige oogenblikken staan, terwijl zijn kleeren hevig met bloed bespat werden. Door omstanders werd hij opgenomen en tijdelijk in een nabij zijnden winkel binnengedragen. De politie bracht het slachtoffer per brancard naar het ziekenhuis. Onderweg is hij overleden. B. is door de politie gearresteerd. Men vermoedt, dat de dader, die dronken was, in een vlaag van verstandsverbijstering heeft gehandeld. Hij is reeds vroeger in een krankzinnigengesticht opgenomen geweest.

—o—

Ternauwernood aan den dood ontsnapt.

Door gas overrompeld.

Een tweetal arbeiders van de firma Davids te Deventer was bezig met het leggen van een vloer in de kelder van Ankersmits' Katoenfabrieken, toen zij werden verrast door gas.

In bewusteloozen toestand werden beiden naar de St. Jozefstichting vervoerd.

Een hunner kwam spoedig bij, terwijl de andere, genaamd Kroese, eerst na behandeling met een zuurstofapparaat het bewustzijn terugkreeg.

—o—

Gevaren van verblindend licht.

Donderdagavond omstreeks elf uur reed een auto, uit de richting Haarlem komende op den Haarlemmerweg dicht bij Sloterdijk. Van den anderen kant kwam een andere auto, door welks scherp licht de bestuurder van den wagen, die uit Haarlem kwam, verblind werd. Hij zag niet, dat er een wielrijder voor hem reed en reed op dien fietser in. De wielrijder, iemand uit Haarlemmermeer, kwam onder den auto. Hij brak een paar ribben en linker arm en -been. Hij is naar het Tesselschadeziekenhuis te Amsterdam vervoerd.

—o—

Insluiper betrapt.

Donderdagavand ongeveer halftwaalf heeft een insluiping plaats gehad in de woning van de pensionhoudster B. S. te Gouda.

Een gewezen kostganger, de 25-jarige De B. was een paar weken geleden plotseling verdwenen met een schuld van twintig gulden, onder achterlating van zijn kleeren, die hij niet eerder kon terugkrijgen dan na betaling. Donderdagavond is De B. aan de achterzijde van de woning over de schutting geklommen en zoo op het achterplaatsje gekomen. Hij forceerde het slot van de achterdeur en drong het huis binnen. De bewoners werden echter door het lawaai gewekt. De hospita riep luidkeels om hulp, waarop één der kostgangers toeschoot die de buren alarmeerde. Dezen waarschuwden op hun beurt de politie, die den indringer, wien de vlucht was belet geworden, arresteerde en naar het bureau overbracht. De nachtelijke insluiping veroorzaakte groote consternatie. Vele bewoners waren door het hulpgeroep van mej. S. ontwaakt en uit hun bed gekomen.

—o—

Door den trein gedood.

Op de spoorbaan van Den Haag naar Rotterdam is Donderdagavond, ongeveer elf uur, ter hoogte van de Binckhorstlaan, een 51-jarige besteller-nachtwaker bij de spoorwegen door een naar Rotterdam rijdenden electrischen trein aan gereden. De man bleef met een groote wond aan het achterhoofd liggen. Een te hulp geroepen dokter kon slechts den dood constateeren. De G. G. D. heeft het stoffelijk overschot naar het Gem. Ziekenhuis te Den Haag overgebracht.

—o—

Een kras oudje.

Vrijdag vierde de oudste inwoonster van Maastricht, de weduwe M. Magnée-Prechter, haar 104den verjaardag. Het oudje bezit nog een goede gezondheid en verricht zelf nog tal van kleine huiselijke bezigheden.

Door het comité voor ouden van dagen werd zij gecomplimenteerd en werden haar bloemen aangeboden.

NIEUWS UIT INDIË

Singapore—Medan.

Eerste vliegtuig in geregelden dienst.

Het eerste vliegtuig van den geregelden dienst Singapore—Medan is te Medan gearriveerd. Als passagiers maakten den tocht mede de Nederlandsche consul te Singapore de heer Van Fein, dr. Groeneveld Meyer, van het Bureau van Luchtvaart, de directeur van de K. N. I. L. M. de heer Nieuwenhuys, de heer Warren Royce van het Aviation Departement te Singapore, benevens twee journalisten uit Singapore. Verschillende autoriteiten waren bij de aankomst van het toestel aanwezig. Er waren geen feestelijkheden.

—o—

Schandaal in de Indische spoorwereld.

Inspecteur-oplichter op groote schaal.

Eenigen tijd geleden is een inspecteur van de Ned. Ind. Sporweg Mij. van zijn functie ontheven. Een onderzoek, dat is ingesteld, heeft uitgemaakt, zoo schrijft het Soer. Hdbld., dat deze zaak één der grootste schandalen is, dat ooit bij de N. I. S. is voorgekomen.

Deze inspecteur met elf jaren dienst, heeft op zoo ruime schaal van een groot aantal direct aan hem ondergeschikten (stationschefs, treincontroleurs e.d.) gelden geleend, varieerend van f 420 en f 500 tot f 1500 en f 2000, ja zelfs f 3500, dat het onbegrijpelijk moet worden geacht, dat zulks op het hoofdbureau der N.I.S. niet reeds eerder bekend was.

Ook volkomen outsiders vlogen er met dezen inspecteur en diens „kolossale tractement van twee mille" in, leenden hem „even gauw" vijftig of honderdvijftig gulden, welke dan „subiet 's middags van huis uit zouden worden teruggestuurd" en wachtten maanden en maanden op hun geld, zich telkens opnieuw weer met verdichtsels tevreden stellend als: „een te verwachten erfenis" en het „tantième, dat elk oogenblik kon afkomen".

De thans door de N.I.S. ingestelde commissie van onderzoek moet reeds zijn gekomen tot een totaal van f 53.000 aan schulden, welke zwart op wit vast staan, doch er is ook veel geleend in goed vertrouwen, dus zonder dat daarvoor schuldbekentenissen zijn verkregen, terwijl ook verschillende winkeliers de dupe zullen worden; o.a. is er een bekend, waar nog een rekening open staat van een kleine duizend gulden, levering in tantième-vooruitzicht.

Voorts wordt nog gemeld, dat deze inspecteur drie jaar geleden kans heeft gezien van de Spaar- en Hulpbank van het minder N.I.S.-personeel, beheerd door het personeel zelf, doch met een hoofdambtenaar der N.I.S. als adviseur, een volkomen ongeoorloofde leening te sluiten van f 3500.

Waar intuschen het faillissement is uitgesproken en de stortingen in het pensioenfonds, alsmede eventueel ander bezit in de baten van dit faillissement zullen worden opgenomen bij elkaar misschien voldoende voor een uitkeering van 15 tot 20 procent, daar kan wel worden geconcludeerd, dat zeer velen — ook onder de kleinere N.I.S.-ambtenaren — worden gedupeerd.

REGISTERS

benevens alle andere soorten

KANTOORBOEKEN

in elk formaat en dikte bevattende 1ste kwaliteit papier, iedere gewenschte liniatuur en gebonden in diverse banden worden spoedig en correct geleverd door de

DRUKKERIJ-BINDERIJ TORENLAAN

:: ASSEN ::

Verzoeke beleefd eventueel prijs te vragen